

Haapsalun linna.

**MATKUSTA
EESTIIN!**

Tallinna Krediit Pank

Perustettu v. 1907

TALLINNA, SUURKARJA TÄN. 20
SÄHKÖOSOTE: »KREDITBANK»

OSASTOT:

Abjassa, Antslassa, Haapsalussa, Hiiu-Kei-
nassa, Jõhvissa, Narvassa, Nõmmella.
Tapalla, Tartussa, Türissä, Vil-
jandissa ja Võrussa.

Pankin omat varat yli

1.8 5 0.0 0 0

Eestin kruunua

Kirjeenvaihtajat Helsingissä:
Kansallis-Osake-Pankki ja
Pohjoismaiden Yhdyspankki

Suorittaa
kaikenlaisia pankkitehtäviä Eestissä
ja ulkomailla

» . . . laakea, viheriöitsevä maa . . . »

SUOMEN NUORISOLLE.

Puolen tunnin lentomatkan ja neljän tunnin laivamatkan päässä Helsingistä kohoa aivan kuin meren sylistä laakea, viheriöitsevä maa, veljiemme eestien isänmaa. Tämän kansan on ollut pakko viellä vuosisatoja sekä valtiollisessa, taloudellisessa että kansallisessa sorronalaisuudessa. Se on silti säilyttänyt elinvoimansa, tarmonsä, uskonsa tulevaisuuteen, kielensä ja kansallisuutensa. Nyt tämä kansa on noussut alhosta ja sen maa on vapaa. Ne hedelmälliset lakeudet, ne virrat ja rannikot, joitten puolesta eestit seitsemän vuosisataa sitten taistelivat vapaitten miesten koko uljuudella, ne ovat nyt vihdoinkin vapaat heidän jälkeläistensä työn, uskon ja veren voimalla.

Tämä on meille suomalaisille ihana asia. Nyt meillä on miltei käden ulottuvilla veljeskansa, työteliäs, valistunut, vapaa. Tämän kansan sydän sykkii lämpimästi meille. Jokainen suomalainen on sen keskuuteen aina tervetullut. Eesti ja sen kansa ovat kuitenkin jääneet meille suuresti vieraaksi. Me useimmiten matkustamme kaikkialle muualle kuin sinne, missä meitä kielenkin puolesta parhaiten ymmärretään, Eettiin, jossa keski-aika astuu ilmielävänä vastaan, kuten Tallinnassa, maahan, jonka lakeuksien vihreys hivelee silmiämme

ja jossa suuremmoiset merikylpylät hiekkarantoinen tarjoavat sekä parannusta että huvitusta.

Suomen nuoriso!

Teille kuuluu kerran maan tulevaisuus. Te kerran määrällle suhteemme Eestiin. Oppikaa senvuoksi jo nuorena tuntemaan tämä maa. Oppikaa tuntemaan sen kansa, joka kymmenisen vuotta sitten nousi verestä ja tuhasta, kansa, joka voimakkain tahdoin ja uhrauksin on rakentanut sivistysmuodon ja yhteiskunnan, mikä herättää vilpittöntä kunnioitusta, ja joka kantaa tietoisena suuresta tehtävästään korkealla suomensukuisten kansojen lippua Suomenlahden etelärannalla.

Eestin ja Suomen kansojen kohtalot ovat läheisesti liitetty toisiinsa.

Suomalaisten velvollisuus on senvuoksi oppia tuntemaan Eesti ja sen kansa. Matkustakaa siksi Eestiin. Tutustukaa veljesmaahamme ja -kansaamme. Oppikaa rakastamaan niitä. Painakaa jo nuorina niiden kuva sydämiinne. Ja muistakaa aina:

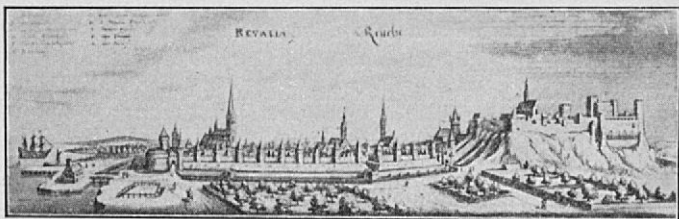
*Kansallamme on vain yksi ja varma läheinen
ystävä, Eesti.*

Eesti-toimisto Helsingissä ja Suomi-toimisto Tallinnassa, Lai t. 1, järjestävät Teidän matkanne. Kirjoittakaa meille. Järjestäkää yhteisretkiä, viettäkää kesänne Eestissä. Viekkä Suomea Eestiin, tuokaa Eestiä Suomeen. Kansojemme tulevaisuus on niiden nuorisoitten tulevaisuus.

Helsingissä, huhtikuulla 1929.

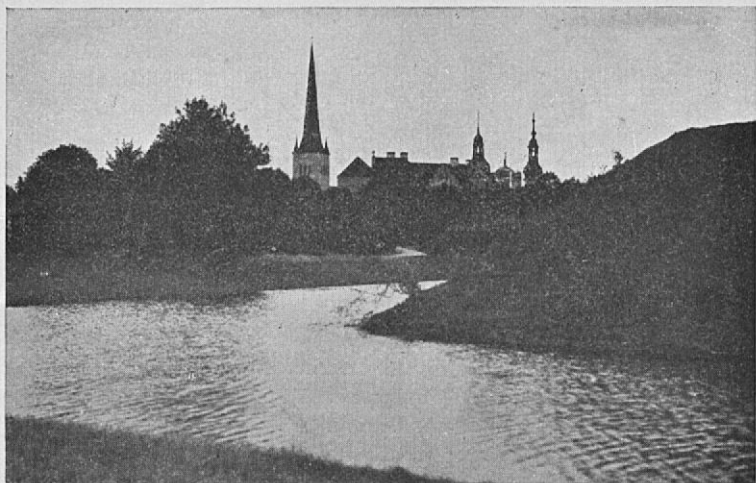
EESTI-TOIMISTO

Aurorank. 7. Puh. 42 824.

Tallinna 17:lla vuosisadalla.

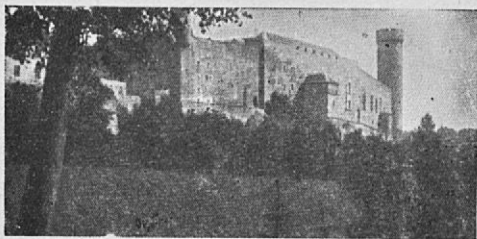

TALLINNA, EESTIN PÄÄKAUPUNKI.

Suippoina, solakoina ja siroina kohoavat kohti taivasta vanhan Tallinnan ääriveriivat suoraan meren helmasta, kun laivalla lähestymme tätä nuoren tasavallan ikivanhaa pääkaupunkia, jonka Tanskan kuningas Valdemar II Seier v. 1219 perusti eestiläisiltä ankaran ja epätoivoisen taistelun jälkeen valloittamalleen linnavuorelle, Toompealle. Sen jälkeen ovat Toompean linnoissa monet herrat pitäneet valtiikkaa, milloin saksalaiset, tanskalaiset, ruotsalaiset ja venäläiset, kunnes 10 vuotta takaperin historiallinen vääräys korjautui ja maan luonnolliset isännät, eestit, itse asettuivat Toompealle johtamaan maansa ja kansansa ja siis Tallinnan kaupunginkin kohtaloa.

Jo vanhastaan oli Tallinna jakautunut kahteen osaan. Sotilais- ja hallituskaupunkiossa oli Toompea ja n. s. *allinnassa*, alakaupungissa asuivat porvarit, jotka vuodesta 1284 kuuluivat mahtavaan Hansaliittoon. Toompean eroitti silloin allinnasta jyrkästi muurit ja luonnolliset paasiseinät, jotka paikoittain ovat 20—30 metrin korkuisia. Erinomaisesti on säilynyt niiltä ajoilta *Toompeanlinna*, ja osittain säilyneet ovat Toompeata ympäröineet muurit tornineen, joista *Pikk-Herman* on korkein. Sieltä avautuu ihana näkö-

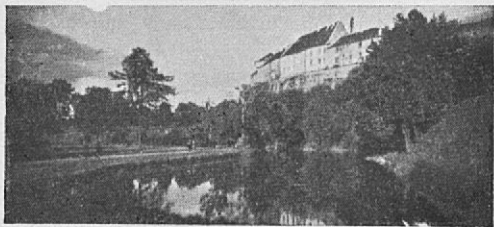
Toompean linna.

ala yliseudun, eikä matkailijain pitäisi jättää kiipeämättä sen kiertoportaita tasaiselle laelle asti, jossa tasaval-
lan koko olemassaolon aikana on liehunut valtakunnan kansallis-

lippu. Pikk-Hermanin juurella on vanhan muurin yhteyteen rakennettu eduskuntatalo (Riigikogu hoone). Entinen kuvernöörin linna palvelee nyt virastopalatsina, ja lähitulevaisuudessa toivottavasti alasrevitettävän venäläisyyysmuistomerkin, kreikkalaiskatolisen kirkon vastapäätä on valtionpäämiehen (riigivanem) vaatimaton palatsi. Keskellä Toompeata, ikivanhojen lehmusten ja kastanjain suojassa sijaitsee harmaana ja arvokkaana kaupungin vanhin kirkko, *Toomkirik*, joka aikakauskirjoissa mainitaan olleen valmis jo v. 1233. Tämä kirkko on koko olemassaolonsa ajan ollut ylhäisön hautauskappelinä. Kalkkikiviset hautalevyt kuluneine kirjoituksineen muodostavat sen lattian, seinillä riippuu repeytyneitä, haalistuneita sotalippuja, joista vuosisatojen pöly tosin äskettäin ravisteltiin, kun kirkkoa hieman korjattiin. Hopeisia ja kullattuja ritarivaakunoita on kaikkialla. Ylhäisessä asemassa olleista kirkkoon haudatuista mainitsemme Narvan valloittajan Pontus de la Gardie'n, joka hukkuu Narvan jokeen v. 1585, Narvan käskynhaltijan Kaarle Hornin, Kustaa Vaasan sisaren] Margaretan, Kaarle IX:n Filipinimisen pojan, y. m.

Toomkirkon vastapäätä on ulkoasiainministeriö ja sen lähellä Suomen lähetystön talo, minkä parvekkeelta on mitä

kaunein näköala yli keskiaikaisen, tyylipuhtaan altlinnan. Toompealta alas on mentävä joko *Pikk jalg* (pitkä jalka)-kujaa myöten] v. 1380 rakennetun portin kautta tai

„... ruotsinaikaisille linnoituksille istutettu puistikko veden täyttämine vallihautoineen ...”

Lühike jalg (lyhyt jalka)-portaita alas n. s. Ruotsin portin kautta *Nigulisten kirkon* eteen. Tämän kirkon sisällekin tulisi pistäytyä ihallemaan sen sakaristoissa löytävää runsasta,

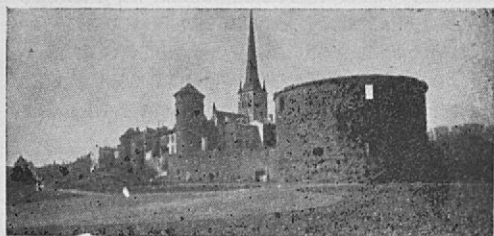

»Viruvärv».

katoliselta ajalta periytynyttä kirkkotaidetta. Kolmas tie Toompealta käy alas Rauhanoikeuslaitoksen (*Rahukohus*) pihan kautta n. s. *Patkull*-portaille, mitkä portaat vievät Toompean muurelta alas asemalle. Portaitten yläpäästä avautuu mitä ihanin näköala, edessä on rehevä, ruotsinaikuisille linnoituksille istutettu puistikko veden täyttämine vallihautoineen, joilla nyt joutsenet uiskentelevat, kauempana uusi teollisuuskaupunginosa ja uloinpana aava meri, jonka takana on Suomi, Kaljuvald (*Kalliovalta*), niinkuin eestiläiset maatumme runollisesti nimittävät.

Tallinnan toista vanhaa kaupunginosaa, altlinnaa ympäröivät ruotsinaikuiset vallimuurit, joihin aikoinaan oli sijoitettu kaikkiaan 35 eri tornia. Vain 20 tornista on enää muistomerkkejä jäljellä, toisia käytetään vielä yhä asuinhuoneinakin. Laskeuduttuamme *Patkull*-portaita Toompealta alas tulemme pian *Nunnaportille* (*Nunnevärv*), ja seuraamme muureja ja torneja, joista mainitsemme tärkeimmät: *Köstritorn*, rakenn. 1431, *Saunatorn*, Hyvää Päivää (*der God-dag*) rakenn. 1410, Suur *Rannavärv* (rantaportti) rakenn. 1518, kahdesta tornista suurempi on nimeltä *Paks Margeta*. Jatkaessamme siitä matkaa *Müürivahekatua* myöten kohtaamme koko hyvin säilyneitä torneja ja tulemme *Viruväravaan*

(*Viron porttiin*).
Jatkamme matkaa edelleen *Müürivahe*-tata myöten ja tulemme *Harjuväravalle*, jonka tornit kuitenkin kuusikymmentä vuotta sitten on poistettu. Harju-

»Paks Margeta».

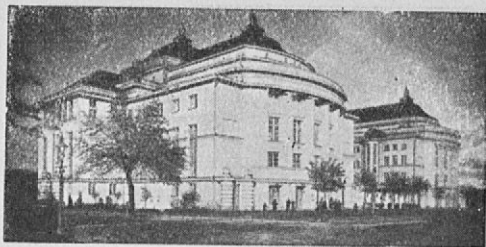
Niguliste Kirik Tallinnassa. valmiina jo v. 1379. Raatihuonetta käytetään yhä alkuperäiseen tarkoitukseensa, mutta toiselta puolen on se vanhoine arkistointeen, taide-aarteineen, kalustointeen ja kalliine kudoksineen sekä jalometalli-esineineen kuin mikäkin keskiaikainen museo ja sellaisena merkittävä nähtävyys.

Raatihuoneen lähellä Vana turg'in (= vanhan turun) varrella on v. 1433 rakennettu Piispantalo ja v. 1923 valmistunut, altlinnan tyyliin rakennettu Scheelin pankki. Suur-turun varrella huomattakoon Lebertin apteekki, mikä on 400 vuotta kuulunut samalle suvulle. Suur-turulta vie kapea *Saiakang* jo v. 1316 valmiina olleen *Pyhänhengen* (Pühavaimu kirik) kirkon ohi, Pikk-tänavalle, joka on vanhan Tallinnan suurin ja vilkkain katu. Saiakangin vastapäätä on entinen Suuren Killan talo, nykyään Pörssitalo, joka nykyiseen muotoon valmistui v. 1410. Tämän lähellä on Pieni eli pyhän Kanutin kiltä, joka mainitaan jo v. 1329. Vastapäätä on Studen suklaa- ja makeismyymälä, jonka marsipaanimakeiset etenkin ovat kuuluja erinomaisuudestaan. Myös pyhän Olavin kiltä ja Mustapäitten kiltä taloineen samalla kadulla ovat mielenkiintoisia sekä sisältä että ulkoa.

Tallinnan vanhoista kirkoista on *Oleviste kirik* rakennettu ennen v. 1276 norjalaisen pyhän Olavin kunniaksi. Sen 138,6 korkea torni on Europan korkeimpia. Muita vielä mainitsemattomia kirkkoja ovat ruotsalaissuomalainen *Pyhän Mikaelin kirkko*, uuden-

aikaiset Kaarlin ja Jaanin kirkot ja keskiaikainen Katolinen kirkko, muinaisen dominikaaniluostarin kohdalla.

Museoita on Provintsiaalmuseum (maakuntamuseo) Toom-

Estonia.

pealla, ja Kansallismuseon Tallinnan osasto Kadriorg-puiston linnassa, missä myös on Taidemuseo.

Urheilustaadion ja laulujuhlakenttä ovat kahden puolen Kadriorg-puistoa, jossa muina nähtävyyksinä mainittakoon Pietari Suuren talo ja Russalka-patsas.

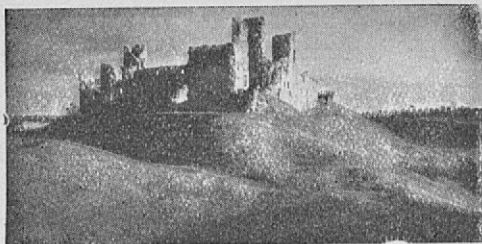
Tallinnan kunnallisia asioita hoitivat vuoteen 1904 kaupungin saksalaissukuiset porvarit, mutta sinä vuonna voittivat eestiläiset valtuustovaaleissa ensi kerran ja siitä asti ovat eestiläiset määränneet tässä suurimmassa kaupungissaan. Yleisellä rahankeräyksellä saatiin kokoon varat, joilla pystytettiin *teatteri- ja konserttipalatsi Estonia* kauppatorin varrelle v. 1913. Tämä »Estonia» Tallinnassa, »Vanemuine» Tartossa, »Endla» Pärnussa, »Võitleja» Narvassa, »Säde» Valgassa ja muut eestiläiskansallisille harrastuksille pyhitetyt palatsit, jotka pahimman venäläissorron aikana ilman mitään hallituksen tai kunnan kannatusta saatiin aikaan jo ennen maailmansotaa ja itsenäisyyttä, puolestaan myöskin todistavat nopeasta kehityskaudesta, jonka aikana Eestin kansa taloudellisesti ja valtiollisesti tuleentui ja kypsyi lopulliseen vapautumiseensa.

Tallinnan suhteen on muistettava, että kaupunki on Eestin tärkein kauppa- ja teollisuuskaupunki, että siellä on valtavia tehtaita ja suurliikkeitä ja että se erinomaisine satamineen on tärkeä kauttakulkupaikka idän ja lännen tavaravaihdolle. Näihin aloihin tutustua aikovien on pyydettävä ohjeita Suomen lähetystöltä ja pääkonsulilta Tallinnassa.

SUOMENLAHDEN RANNIKKO JA NARVA.

Koko Suomenlahden etelärannikko varjoisine lahtineen, syvälle mereen pistävine niemikkeineen ja aavoine ulapoineen on omaperäisen kaunista. Autobussilinjoilla Tallinnaan yhdistettyjä ovat *Valklan* tammistoranta, *Tsitren* kansanpuisto ja *Loksan* suvitus-

Rakverin ritarilinnan rauniot.

yhdyskunta hyvine satamineen ja vilkkaine laivaliikkeineen.

Käsmun ja *Võsun* suvitusyhdyskunnat taas ovat liikenneyhteydessä *Rakveren* kanssa, josta on niihin sään-

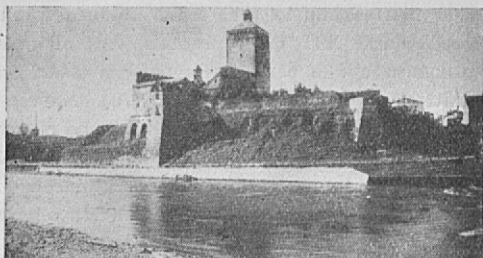
nöllinen autobussiyhteys. Rakveresta haarautuu merenrannalle *Kundan* sementtitehtaan rautatie. Mielenkiintoisen teollisuuslaitoksen lisäksi on tämä paikkakunta merkillinen siitä, että siellä vanhassa aatelislinnassa sijaitsee Eestin ensimmäinen kansanopisto. Sinne ovat suomalaiset matkailijat erittäin tervetulleita. *Kundan* seuduilta on tavattu hyvin säilyneitä muistomerkkejä maan vanhimmasta asutuksesta muinaisine paalurakennuksineen, ja *Toolsen* v. 1470 rakennettu ritarilinna merenrannalla on muhkea vielä rau-
noinakin.

Tietysti omistaa myöskin Rakveren kaupunki omat linnanraunionsa, jäännöksinä *Valdemar II Seilerin* eestiläisiltä valloittaman maalinnan sijaan v. 1224 perustamasta linnasta. Rauniot ynnä tilava *opettajaseminaari* ovatkin Rakveren paras nähtävyys. Sondaan rautatieasemalta haarautuu merenrannalle *Aserin* sementtitehtaan rautatie. Kohtlan aseman lähellä ovat kuulut *Kohllan* ja *Kukrusen* palavakivikaivokset. Kaivosrautatie vie *Järvelle* asti ja sieltä 8 km. päässä meren rannalla on luonnonkauneudestaan kuuluisa *Ontika*, jossa maapinta jyrkästi kohoaa lähes 60 mtr. merenpinnan yläpuolelle. Mahtava näköala kauas siniselle saarettomalle merelle, merestä jyrkkänä seinänä kohoava paasisinä, joka paljastaa katsojalle Eestin maaperän muodostumisen eri kerroksineen, rehevä kasvullisuus rantatöyräillä ja aromaisemat sisämaassa päin, kaikki tämä luo tälle rannikolle omaperäisen ja ainutlaatuisen luonnonkauneuden. Jyrkkää rantaa jatkuu nousten ja laskeutuen *Toilan* ja *Orun* kuuluisien huvila-yhdyskuntien, *Sillamäen* ja *Merekylän* kautta aina *Narva-Jõesuuhun* asti. Tämä matka pitkin Suomenlahden rantaa olisi oikeastaan kuljettava jalan tai polkupyörällä.

Jos taas matkustamme junalla, saavumme, lähtien illalla *Talinnasta*, aamulla suoraan *Narvaan*, minkä sekä pelkkä nimi että ulkomuoto elävöittää meille *Narvaan* liittyvän historian: *Nar-*

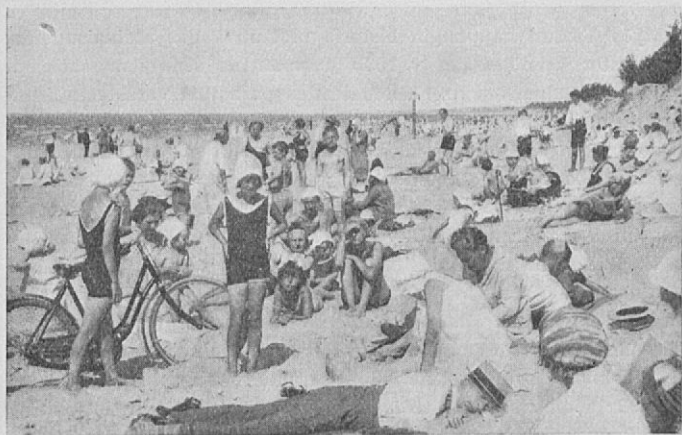

van taistelut, suomalaisten sankarimpien, uljuuden, voitot. Kaupungin perusti Tanskan kuningas Valdemar II Seier v. 1223 eestiläisiltä valtamansa linnoituksen paikalle. V.

V. 1535 rakennettu Narvan linna.

1347 otti Narvan haltuunsa Liivinmaalle muodostunut saksalainen ritarikuntavaltio. Ollen Idän ja Lännen kauppateitten solmukohdassa kehittyi Narva kukoistavaksi hansakaupungiksi. Ritarikunta-ajan muistomerkkejä on kaupungissa m. m. v. 1535 rakennettu linna Herman-torneineen. Vakavana tämä länsimainen rakennus katselee yli vuolaan virran, minne aivan vastapäätä Venäjän tsaari Iivana III v. 1492 rakennutti Jaaninlinnan puolustamaan omia intressejään. Historia kertoo, että nämä Idän ja Lännen etuvartiot enimmäkseen ovat olleet sotakannalla ja ampuneet kivipommeja kiinni toistensa muureihin, missä niitä on vieläkin näkyvissä. Vuonna 1558 valloitti Narvan Iivana IV Julma, mutta jo v. 1581 valtasi sen Ruotsille kuuluisa sotapäällikkö Pontus de la Gardie, jonka hauta on Tallinnan Tuomiokirkossa. Ruotsin aikana sai Narva useita muhkeita rakennuksia, kuten raatihuoneen v. 1671 ja pörssitalon 1698. Vuoden

» . . . rantahiekalla avonaista ulappaa ihaillen . . . »

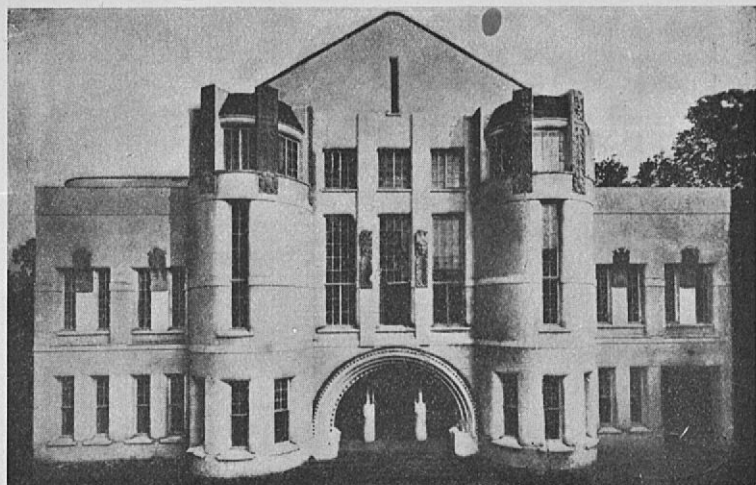
1700 marraskuun 19 p:nä sitten tapahtui kuuluisa Narvan taistelu, jossa Kaarle XII 6,000 ruotsalaisen, suomalaisen ja eestiläisen sotilaansa avulla perinpohjin mursi tsaari Pietarin 35,000 miestä käsittäneen armeijan. Vuonna 1704 Narvan kuitenkin valloitti tsaari Pietari, ja Venäjän vallan aikana Narva sittemmin kehittyi suurteollisuuskaupungiksi Kreenholmin puuvillatehtaineen, sahoinen, verkakutomoinen, pellavatehtaineen j. n. e.

Saksalaisten valtausjoukkojen hallussa oli Narva v. 1918 maaliskuun alusta lokakuun loppuun. Eestin vapaussodan alussa suomalainen, luutn. Eskolan johtama iskujoukko ensimmäisenä tunkeutui kaupunkiin, synnyttäen pakokauhun kaupungissa hirmutöitä tehneissä venäläisissä kommunisteissa. Koko vapaussodan aikana sai Narva kestää yhtämittaista pommitusta, ja eräs kaupunginosa paloi miltei kokonaan. Rauhan palattua Eestiin on Narva ripeästi käynyt käsiksi raskaitten, sotavaurioittensa korjaamiseen.

Narvan kaupungista on vilkas laivayhteys *Narva—Jõesuuhun* Eestin merikylpylöistä suurpiirteisimpään ja muhkeimpaan. Narvan nähtävyydet katseltuaan siirtyykin matkailija mielihyvin joki-laivan kannelle ja kiiruhtaa auringonlaskun ajaksi *Jõesuuhun*, minne on parasta yöpyäkin. Jõesuun pehmoisella kellertävällä rantahiekalla sinistä avonaista ulappaa ihaillen kuluu seuraava päiväkin nopeasti, ja iltajunalle vie autobussi ne matkailijoistamme, jotka eivät pidä parempana kulkea jalan, *Auveren* asemalle. Jõesuusta käsin sopisi myöskin tehdä retki Eestin-Inkerin suomalaiskyliin.

TARTU YMPÄRISTÖINEEN.

Myös Tartun kaupungin historia ulottuu kauas muinaisuuteen. Jo Nestor kronikassaan v. 1030 huomauttaa sen olemassaolosta. Tartu oli muinaisten itsenäisten eestien parhaiten varustettuja linnuituksia, ja saksalaiset valloittajat saivat sen haltuunsa viimeisenä koko maassa v. 1224. Keskiaikaisesta Tartusta on paraiten säilynyt kaunis *Toomemägi* 1200-luvulta peräisin olevine tuomiokirkko-raunioineen. Kirkko, joka oli kaunis goottilaistyylinen temppeli, turomeltui tulipalossa v. 1624. Alttarinpuoleinen osa siitä uusittiin v. 1806 ja sinne sijoitettiin *yliopiston kirjasto*, joka nykyään käsittää n. 250,000 nidosta ja yli 200,000 väitöskirjaa. Toomemäellä on myös yliopiston *tähtitorni*, jolta avautuu suurenmoinen näköala yli vehreän Tartun ja rehevän, viljavan maakunnan. Itse *yliopisto* on Toomemäen alapuolella. Sen perusti kuningas Kustaa Adolf v. 1632 ja on siinä nyt teologinen, lainopillinen, lääketieteellinen, filosofinen, matemaattis-luonnontieteellinen, maa- ja metsätalou-

»Vanemuine»-palatsi.

dellinen sekä eläinlääketieteellinen tiedekunta. Viimemainitussa opiskelee joukko suomalaisiakin. Yliopistorakennuksessa on paitsi luentosaleja myös *taidemuseo* vanhoine, arvokkaine veistoksineen. Muut yliopiston kokoelmat, kuten *arkeologinen*, *eläintieteellinen* ja *geologinen museo*, ovat uudessa yliopistorakennuksessa Aia tänav 38. Yliopiston *puutarha* harvinaisine kaktuslajeineen, alppikasvineen ynnä muine mielenkiintoisuuksineen sijaitsee Lai tänav 38. *Raati-huone* samannimisen torin varrella on alkuaan rakennettu v. 1601, mutta usean tulipalon hävittämänä rakennettu uudelleen viimeksi v. 1784. Vanhin kirkko on *Jaani*kirik 1200-luvulta. Muita kirkkoja ovat Maarjan, Peetrin ja Paulusen uudenaikaiset kirkot sekä erittäin miellyttävä yliopiston kirkko yliopiston yhteydessä. Uusimmista julkisista rakennuksista ansaitsee suurinta huomiota »Vanemuine», teatteri- ja konserttitalo, jonka Johan Voldemar Jannsenin jo v. 1865 perustama samanniminen seura kansalliskeräyksen avulla pystytti v. 1906.

»Vanemuine»-pa-

Eräs kehittyneitä pienviljelyksiä.

»Eesti Rahva Muuseum» Tartun lähellä.

latsin kauniissa puutarhassa on kesäilloin sinfoniakonsertteja. Kaupungin halki virtaavan Emajoen yli johtaa kaksi mahtavaa siltaa, Kivisild ja Vabadussild. Lisäksi vie Lossitänavan yli Ingli sild, ja Toomemäen keskiaikaisten porttien kohdalla on Kuradi sild. Useiden kuuluisien tiedemiesten muistopatsaat kaunistavat yleisiä puistoja. Kaupungin reunoilla sijaitsevat *hautuumaat*. Kansan rakkauden pystyttämien muistomerkkien alla niissä lepäävät m. m. tri Fr. R. Kreutzwald, J. W. Jannsen, runoilija Ado Reinwald, kuvanveistäjä A. Weizenberg, tri Jakob Hurt, tri Mihkel Veske ja vapaussodan sankari Jaan Kuperjanov. Pääasiallisesti yliopisto- ja koulukaupunkina ja sivistyskeskuksena huomattu Tartu on suuruudeltaan toinen Eestin kaupungeista. Sen asukasluku on noin 60,000.

Tarton lähi-ympäristöistä on huomattava *Tähtveren puisto*. Jos lähdetään samoilemaan Tallinnan maantietä, joudutaan Arukülan maanalaisille Juolille, jotka ovat olleet muinaisten eestien sotapiilo- paikkoja. Noin 5 km päässä kaupungista sijaitsee Nõmmikun maanviljelystalo ja muitakin Tarton maakunnalle ominaisia kehittyneitä pienviljelyksiä, joista erikoisesti mainittakoon Vahin koulutila ja maamieskoulu. Paluumatka tältä retkeltä tapahtuu parhaiten Pietarin maantietä myöten, jolloin tullaan *Raadi mõisaan*, jossa on yliopiston maanviljelyskoelaitos. Kauniin puiston keskellä, tekolampeihin kuvastuvassa päärakennuksessa sijaitsee kan-

sallismuseo, *Eesti Rahva Muuseum* runsain kokoomineen, joita kenenkään ei pitäisi jättää katsomatta. Viljandin maantien varrella noin parin kilometrin verran kaupungista sijaitsevat yliopistolle kuuluvat tilavat ja uudenaikaiset *Maarjamõisan sairaalat*, joista mainittakoon prof. Puusepp'in johtama hermotautisairaala alkoholistiparantoloiheen.

Emajõgi, tuo koko Eestin valtasuoni, on täysin nimensä arvoinen. Hillittynä, janoista maata vehreyttävänä emona se tyynesti virtaa läpi Eestinmaan palvelen liikennettä suurimmalta osaltaan. Astumme Kivisillan alapuolel pienen hõyrylaivaan, joka meitä lähtee viemään Peipsiin päin. Näköalanimme on niittyjä ja heinämaita joen molemmilla kaltailla. Kauempaa sinertää metsiä. Laajoja viljelyksiä näkyy. Tuontuostakin sivuutamme reheviä puistikoita ja niitten keskessä muhkeita, monikerroksisia palatseja, entisiä aateliskartanoita. Nämä linnat ovat suurmaanomistuksen lopettamisen jälkeen, mikä tapahtui vapaussodan aikana 1919, muutetut palvelemaan mitä erilaisempia kansan onnelliseen tulevaisuuteen tähtääviä tarkoituseriä. Niinpä esim. palvelevat *Luunjamõisan* hedelmälliset pellot valtiosienemjalostuslaitosta ja linnan suojiin on sijoittunut asumaan laitoksen henkilökunta. Puisto ikivanhoine puineen ja erinomaisine puutarha-antimineen herättää ihastusta. Laitoksen johto suosii matkalojoita, ja varsinkin ovat tervetulleita Suomesta saapuneet retkeilijät. Jos olemme Tartusta käsin puhelimella tulostamme ilmoittaneet, voimme täällä saada yhteisen ateriankin.

Emajokea pitkin matkaa jatkaen voidaan nähdä paljon mielenkiintoista ja tulla merkkipaikkoihin, joista Kastre-Peravallan alueella on Yliopiston metsätieteellinen harjoitusalue botanisteillekin kiintoisa. Toiset laivat kulkevat Peipsille saakka ja sieltäkin edemmäs, rantakyljen kautta Narvan joelle ja etelään Võõbusuun.

Eestin kauneimmat maisemat saavutetaan Tartusta käsin kuitenkin rautateitse. Paluperan asemalta kulkevat autobussit *Otepäälle*, jonka vaihtelevat, kukkulaiset maisemat poikkeavat suuresti muusta Eestistä. Otepään kirkonkylässä katselemme v. 1230 rakennettua kirkkoa ja kiiruhdamme *Linnamäelle*, jolla muinaisen itsenäisyyden aikoina oli luja puolustuslinna, *maalinn*, jonka Saksasta saapuneet valloittajat liiviläisten avustamina ensi kerran hävittivät v. 1208. Aina eestit sen kuitenkin kuntoon saattoivat, kunnes v. 1224 piispa Hermann sen sijaan rakennutti ritarilinnan, mikä vuoteen 1630 mennessä puolestaan joutui sotien ja hävitysten uhriksi. Linnamäeltä avautuu viehättävä näköala yli tyypillisen etelä-Eestin luonnon. Kaunein nähtävyys on kumminkin *Pähajärv*, Eestin suloisimpia sisäjärviä, joka lehtorantoiheen ja monine

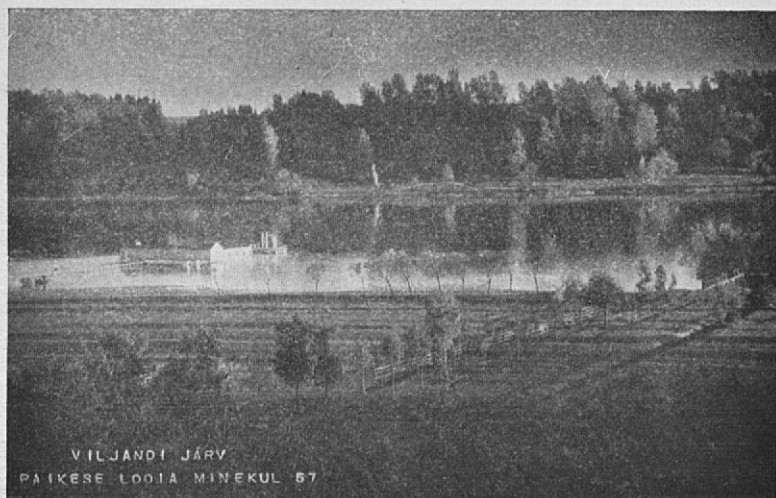
Pühajärv, Eestin suloisimpia sisäjärviä.

saarineen muistuttaa suomalaisia maisemia. Pühajärven kartanon kuistilta saatamme paraiten ihailla seudun idyllistä luontoa. Sieltä myös saamme tietoja vuokrattavissa olevista venheistä, tehdäksemme soutumatkan vastakkaiselle rannalle tai johonkin saareen. Matkailijayhdistyksen täysihoitola Turistidekodu tarjoaa viihtyisää oleskelua siellä kesää viettäville suvittajille ja matkailijoille. Pühajärv ja Otepää muodostavat myös Eestin talvi-urheilun keskuksen.

VILJANDI.

Eestin vauraimman ja kehittyneimmän maakunnan, vanhan kuuluisan *Sakalan* taloudellisenä ja sivistyksellisenä keskuksena ansaitsee tulla mainituksi *Viljandi*. Se oli muinaisen itsenäisen Eestin kansan vahvimpia varustuksia, maalinna. Saksalaiset ristisoturit valloittivat sen ensi kerran v. 1211. Ritarikunnan valtaa ylläpitämään rakensivat valloittajat sitten v. 1224 samalle paikalle ritarilinnan, jonka ympärille siirtyi asumaan muutakin kansaa ja niin muodostui Viljandin kaupunki. Linna oli ritarikuntavaltion tärkein tuki aina vuoteen 1560, jolloin se kavallettuna joutui venäläisten joukkojen haltuun, ja siirtyi seuraavina vuosikymmeninä kädestä käteen eri vallantavoittelijain kesken. Lopulta oli mahtavasta linnasta enää järellä rauniot. Kun Ruotsin valta maassa

Viljandin järv.

vakiintui, korjattiin linna, mutta vuosina 1703—1710 hävittivät uudelleen rakennetun linnan lopullisesti venäläiset, eikä sitä ole sen jälkeen enää korjattu. Sen mahtavat muurit, holvit ja kaaret todistavat kuitenkin vielä nytkin menneestä mahdista.

Itse Viljandin kaupunki alkoi vaurastua vasta 19:lla vuosisadalla, ja 1880-luvulla se oli Carl Robert Jakobsonin kansallispoliittisen liikkeen keskuksena. Viljandiin perustettiin ensimmäinen itsetietoisien talonpojan etuja ajava maanviljelysseura ja rakennettiin sille oma toimitalo, joka vieläkin naiskimnaasina palvoo kansallista sivistystyötä ja Jakobson-muistoja. Myös on Viljandin maakunnan talonpojista noussut enemmistö niitä miehiä, jotka sekä vapaussodan aikana että ennen ja jälkeen sitä ovat johtaneet kansallista politiikkaa, kuten Tõnisson ja Laidoner, muita mainitsematta.

Linnanvuorilla — lossimägedel — on nyt kaunis puisto, kaupunkilaisten suosituin kävelypaikka, josta näkö-ala kaupunkiin ja järvelle on mitä hymyilevin. Kaupungin ainoa, ritarikuntavaltion ajoilta ehyenä säilynyt rakennus on Jaanikirik. Viljandin huomattuimmat teollisuuslaitokset ovat pellavanjalostustehtaat ja nahkatehtaat.

PÄRNU.

Pärnu on Tallinnan jälkeen pirtein kauppa- ja vientikaupunki ja merikylpylänä eurooppalaisin Eestissä. Sen perustamisvuosi

Pärnun kylpylä.

on 1241 ja on se monta kertaa ollut raunioina, kuten puolalais-ten hävittämänä 1600-luvulla, jolloin se ruotsalaisten, puolalais-ten ja venäläis-ten kamppailles-sa yliherruudesta sai 8 eri kertaa

vaihtaa vallanpitäjää. Ruotsin vallan jäädessä noin sadan vuoden ajaksi pysymään vaurastui ja varttui Pärnu. Pohjan sodan aikana oli se 1699—1704 väliaikaisena yliopistokaupunkinakin. Mutta silloin rutto hävitti lähes 9/10 asukkaista, ja Venäjän vallan alussa saattoi Pärnu vain hitaasti edistyä. Vasta 19. vuosisadan lopulla kapea-raiteisen rautatien aikaansaaminen ja Waldhofin sellulosatehtaan perustaminen toivat virkeyttä taloudelliseen elämään aiheuttaen nousukauden, jonka tosin maailmansota seurauksineen keskeytti, mutta jota Eestin tasavallan vakiintuessa edelleen on jatkunut. Erikoisesti on Pärnu saanut mainetta maan parhaana muta- ja meri-kylpyläkaupunkina. Suojassa kylmiltä tuulilta on Pärnun peh-moinen hiekkaranta suorastaan ihanteellinen ja sen ihastuttava kylpyläpuisto on tarkoitukseen rakennettu, tarjoten kulkijalle kilo-metrittäin varjoisia puistoteitä. Jalankulkijaa houkuttelevat myös-kin puoleensa Pärnun joensuuta ummistumiselta suojaamaan ra-kennetut lähes 2 km. pituiset vallit, joihin aallot tuulisina päivinä mahtavasti taittavat. Keskikaupungilla uudenaikainen Rütli-tänav muistuttaa miltei suurkaupunkia, ja Endlan teatteri- ja kon-serttipalatsi, kansallismielisten v. 1911 yksityisvaroin rakennuttama eestiläisyyden keskus, on puutarhoineen ja kahviloineen sangen viihtyisä paikka kesälläkin, jolloin se taidelaitoksena on enimmäk-seen suljettu. Kaupungin muinaismuistoyhdistys — Vana aja uuri-mise Selts — on saanut aikaan arvokkaan museon, ja keskiaikaan muistoi-neen liittyy myöskin Nikolain kirkko, vanhin Pärnun kir-koista. Kaupungissa on 20,000 asukasta.

[MAASEUTUA.

Kapearaiteisella junalla Pärnun ja Viljandin väliä kuljettaessa suosittamme matkailijalle pysähtymistä *Abjan* asemalle. Lähellä on *Abjan* kartano ja yhteiskimnaasi. Palun talossa saadaan tutustua Eestin maatalouteen ja varsinkin *Abjan* talonpoikiin, jotka ovat kuuluja abjalaisesta itse-tietoisuudestaan. *Abjan* pellavatehdas on myöskin huomattava nähtävyys.

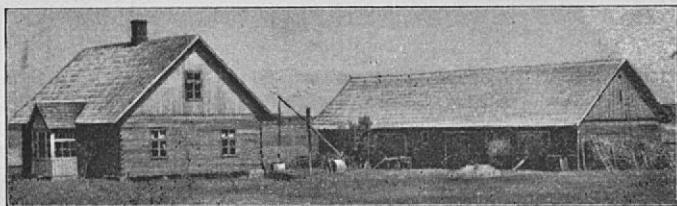

Maaseutua.

Õisun aseman lähellä taas on *Õisun* kartanossa meijerikoulu. Nykyaikaisine laitteineen, suurpiirteisine maatalouksineen, järvi-neen, puistoineen, metsineen ja rakennuksineen on kartano ympäristöineen nähtävyys karusta Suomesta saapuneelle matkailijalle, joka kartanossa varmaan saa osakseen suurta hyväntahtoisuutta ja vierasvaraisuutta.

Väimelan maanviljelyskoulu.

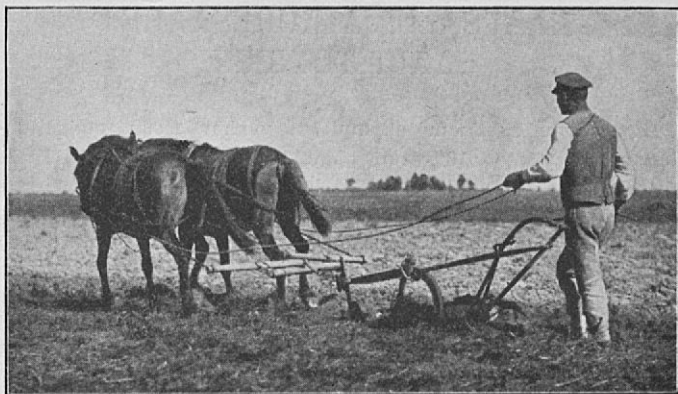

Tyypillinen maareformin seurauksena syntynyt pientila.

Viljandista Tallinnaan päin matkaa jatkettaessa olisi pysähdytävä *Olustveren* asemalle, jonka lähellä on yliopistoon johtava *Olustveren* maatalousopisto. Muhkeat rakennukset, suurenmoinen puutarha, valtava puisto, joka sisältää harvinaisia puulajeja —, kaikki tämä tarjoaa suurta mielenkiintoa muillekin kuin maatalouserikoisalojen tuntijoille. Helsingin yliopistossa opiskellut johtaja on varmaankin ystävällinen Suomesta saapuneille matkailijoille.

VÖRU YMPÄRISTÖINEEN.

Tammulan järven pohjoisrannalla on matalien niittyjen ympäröimä 6,000-asukainen *Võrun* kaupunki, nuorimpia Eestin asutuskeskuksien perheessä, ollen sen perustamisvuosi 1784. Kansallisessa historiassa on *Võrulla* kunnia olla «Kalevipoegin» kokoonpanijan, «laulu-isä» tohtori Kreutzwaldin asuinkaupunki, jossa tämä suuren ja pitkän elämäntyönsä suoritti. Lähellä kaupunkia on *Väimelan* maatalousopisto, jonne suomalaisten matkailijain toivotaan retkensä ulottavan. Etelään on 13 km. päässä *Munamägi*, Eestin korkein kohta (316,6 m. merenpinnasta), jonne matka käy kauniiden maisemien ja viljelysmaitten halki (*Kubija* veski, *Raudsepa* küla, *Vana-Kasaritsa* mõisa, *Vällamägi*). Tyypillisimmät etelä-eestiläiset maisemat laaksoineen ja kukkuloineen nähdään *Haanjassa*, jonka pitäjän kirkonkylä on *Munamäestä* 1/2 km päässä. *Võrusta* *Petserin* maantietä 5 km päässä on *Vastse-Kasaritsan* pitäjakeskus kauniine ympäristöineen. Sinne suuntaavat *Võrun* asukkaat sunnuntairetkensä. Siitä 15 km päässä taas on historiallinen *Vastseliina*. Kirkko ja pappila, järven rannat ja mäet, mutta ennenkaikkea linna herättävät siellä matkailijan ihastusta. Linna, jonka perustamisvuosi on 1273, on saanut vuosisatoja olla etuvartiona Idän (Venäjän) ja Lännän (ritarikunta-valtion ja Ruotsin) valtakamppailuille, kunnes Pohjan sodassa

Eestin maanviljelijä elää pellostaan eikä metsistä.

v. 1702 venäläiset linnan perinpohjin hävittivät. Rauniot nyt puolestaan antavat lisää runoutta ympäröiville ihanille maisemille. Raunioita vastapäätä sijaitseva puisto runsaine ja harvinaisine kasvistoineen on erikoisesti huomattava.

PETSERI.

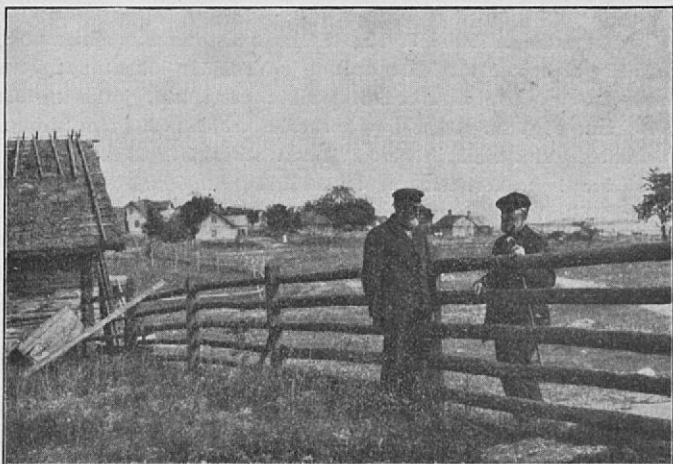
Tarton rauhassa 1920 liittyi Eestiin koko historiallisen ajan muusta eestiläisestä kansasta erillään asunut ja Venäjään lukeutunut settuheimo. Setut ovat kreikkalaiskatolisia eestiläisiä, jotka meidän päiviimme ovat säilyttäneet ja korkealle kehittäneet m. m. kansanrunouden. Yhä vieläkin he käyttävät värikkäitä kansallispukuja muhkeine hopeakoristeineen, laulavat kansanlauluja häissä, talloissa ja uskonnollisissa «kirmaasheissa» sekä yleensäkin elävät vapaata, omaperäisen primitiivistä elämäänsä ilman että uuden aikainen kulttuuri sanottavasti olisi päässyt sekoittamaan heidän vanhoja elämäntapojaan. Kun uskonnollisilla menoilla on suuri merkitys setuille, niin on Petserin luostari tavallaan settu-kulttuurin keskus. Tämän luostarin perustivat venäläiset XV:lla vuosisadalla maakuoppiin. Vasta myöhemmin vuosisatoina rakennettiin luostari nykyiseen asuunsa. Koko Petserinmaa asukkaineen, luostarineen ja muusta Eestistä poikkavine oloineen on itsessään suuri ulkoilmamuseo, jota ei pitäisi varsinkaan suurkaupunkikulttuurin kasvattien jättää katsomatta.

HAAPSALU JA KURESAARE SAARISTOINEEN.

Haapsalu on Eestin mutakylpylöistä vanhin ja siinä ominaisuudessaan viettänyt 100-vuotisjuhlankin. Kaupungin kirjoitettu historia alkaa kumminkin jo 1228, jolloin vieras valloittaja oli saanut alistetuksi koko Eestinmaan ja rakentanut Haapsalun linnan. Ympäristöön liittyy lisäksi paljon vielä vanhempaaakin historiaa, kuten tarinat svealaisten Ingvar-kuninkaasta ja Norjan Olav Tryggvassonista 7—8-vuosisadoilta. Piispa Hermann v. Buxhövdén perusti Haapsalun linnan viereen kaupungin v. 1279, ja sille rakennettiin myös tuomiokirkko v. 1265, mikä vieläkin on käytännössä. Linnanrauniota ja kirkkoa ympäröi nyt varjoisa n. s. kreivin puisto, aikoinaan kuulunut Pontus de la Gardie'lle. Linnanraunioiden alla on salakellareita ja -käytäviä, joilla ynnä lahoavilla muureilla romantiikka kukoistaa, ja matkailijakin saa kuulla tarinoita elävinä muuratuista linnanneidoista ja ritareista, eikä tarinoilta läheskään aina puutu todellisuuspohjaa.

Nyky-Haapsalun elämä on keskittynyt sen kylpylaitoksiin. Kylpylākasinon edustalla puistikossa soi soitto ja lahdella liikkuvat purje- ja soutuvenheet, joita kylpyvieraille vuokrataan. Kaupungista aina Paralepan metsään ulottuu uimaan viekoittleva hiekka-

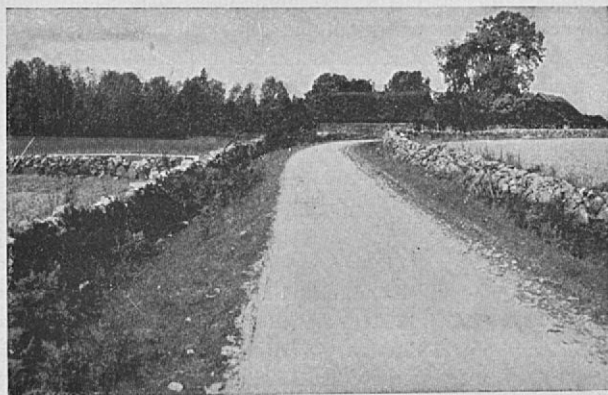

Saaristolaismaisema.

ranta, Paralepan takana on Ungrun puisto ikivanhoin tammiseen ja tietenkin linnanraunioineen, vielä kauempana Pullapään luonnonkaunis ranta, jonka tasavallan kansa kertoo olleen keisari Aleksanteri III:n mielipaikan, milloin hän Haapsalun ihmeellisestä mudasta haki terveyttä. Lahden toisella rannalla siintää *Noarootsi* eli Nuckö, niemeke, jolla samoin kuin 10 km etäisyydellä sijaitsevalla *Vormsin* saarella on ikivanha ruotsalainen asutus, joka on säilyttänyt murteellisen kielensä, kansallispukunsa ja paljon vanhoja tapoja. Pari kilometriä kaupungista sisämaahan on muhkea *Läänemaa õpetajaseminaar*, joka on Eestin parhaita.

Haapsalun ulkosatama on *Rohuküla*, josta laivat lähtevät toiseen Eestin erinomaiseen mutakylpylään *Kuresaareen*. Joka pelkää aina vaanivaa meritautia, matkustakoon Tallinnasta junalla *Ristin* asemalle ja sieltä autobussilla Virtsun ja Kuivastun kautta läpi Muhun ja Saarenmaan *Kuresaareen*. Muhussa käytetään yhä kansallispukuja. Kuresaaressa on useita erinomaisia mutakylpylaitoksia ja riittävästi kunnollisia täysihoitoloita. Kaupunki koettaa kaikin tavoin tehdä kesävieraittensa oleskelun viihtyisäksi. Elinkustannukset ovat siellä huokeammat kuin muissa Eestin kylpylaitoksissa, vaikka ne huokeita ovat kaikkiallakin. Kuresaaren nähtävyydet alkavat tietysti puistosta ja linnasta, josta aikakirjoissa puhutaan ensi kerran v. 1381. Kaupungin perustamisvuotena taas pidetään vuotta 1563. Linna kuului Saarenmaan piis-

Maantie pohjois-Eestissä.

Eesti on
perunaviljelyksen
luvattu maa.

poille, jotka itsevaltaisina kirkkoruhtinaina saaria hallitsivat. Venäläiset ryöstivät ja hävittivät armotta sekä linnaa että kaupunkia v. 1710, mutta 1800-luvulla linna korjattiin ja oli Saarenmaan ritarikuntahuoneena itsenäisyyteen asti, minkä aikana siitä on tehty museo.

Saaremaa, jonka sekä luonto että asukkaat poikkeavat muusta Eestistä, ansaitsisi oman artikkelinsa tähänkin vihkoon. Kirjailija Aino Kallas on kuvaillut tämän yksinäisen saaren erikoiseksi kasvattamaa kansaa syvällä ymmärtämyksellä teoksissaan Meren taakaa, Musta raita ja Vieras veri, joita luettaviksi suosittelemme.

Kuresaaresta lähtee useita autobussilinjoja, joita käyttäen pääsee mukavasti ja huokealla retkeilemään saaren muihin osiin. Silloin ei ole unohdettava *Vilsandin* saarta, joka on rauhoitettu merilintujen pesimispaikaksi, eikä myöskään yliopistolle kuuluvaa *Kuusnõmmen* metsätieteellistä kokeilualuetta. Mielenkiintoinen on myöskin saaren eteläkärki, *Sõrven* niemeke sekä pohjoisrannikolla Mustjalan rantatörmä.

Hiiumaa on vielä enemmän kuin Saaremaa syrjässä yleisistä matkailuteistä. Saaren luonto on taaskin omaperäistä, merenkulku kansan pää-elinkeinona, elämä kovaa, ihmiset meren ja ankaran työn karkaisemia, siistejä, rehellisiä, terveitä. Haapsalusta on saarelle laivayhteys useimpina viikon päivinä, ja satamasta, Heltermaalta kulkee autobusseja esim. Kärđlaan, jossa on suuri verakatehdas. Matkailija saa yösijaa ja ruokaa pappiloissa, kouluissa ja kylissä, sillä rehti väestö on peräti vierasvarainen varsinkin suomalaisille.

Vauras pienviljelijäluokka on valtion paras turva.

MATKALLE VARUSTAUTUMINEN.

Sotien ja mullistusten muistoina vallitsee meillä niinkuin kaikkialla muuallakin yhä passipakko. Toistaiseksi on siis sekä yksityisen matkailijan että joukkueena Eestiin aikovien retkeilijäin hankittava itselleen *ulkomaapassi* lääninsä maaherralta.

Yhteispassia varten tulee maaherranvirastolle jättää a) osanottajien luettelo kolmessa kappaleessa, b) poliisilaitoksen tai nimismiehen kullekin retkeläiselle antama esteettömyystodistus sekä c) kutsuntalautakunnan lupa, koskeva 18—36-vuotiaita miehenkilöitä. Yksityispassi hankitaan suunnilleen samoin, lisäksi tarvitaan papinkirja ja 2 valokuvaa. Yksityispassia ei tarvitse viseerata, mutta yhteispassi on ennen lähtöä leimautettava Eestin Lähetytössä Helsingissä (Itä Kaivopuisto 20, auki 10—1). Leimaus on maksuton. Lähetytö antaa myöskin todistuksen, joka oikeuttaa retkikunnan saamaan 50 % alennuksen Eestin rautateillä. Laivalipun hinnasta myöntävät alennuksia Suomen Höyrylaiva O.Y. ja John Nurmisen laivakonttorit. Alennuksien saamiseksi täytyy retken osanottajien lukumäärän olla vähintään 15. Liian suuret retkikunnat taasen ovat vaikeasti majoitettavia. Passileimauksen toimittaa sekä alennukset hankkii pyydettyessä Eesti-toimisto.

Retkeilijöiden on hyvä ottaa mukaansa pielus, peite, vuode- ja pyyheliinat. Kun osa matkoista mahdollisesti suoritetaan jalan, on tarpeen, että tytötkin varaavat mukaan mukavat kävelykengät.

Käytännöllisintä olisi kuljettaa tavaransa selkäreppussa. Painavat tavarat kuljetetaan tarvittaessa autolla majoituspaikkaan.

Retkestä on ilmoitettava *Eesti-toimistolle*, osoite Helsinki, Auro-rankatu 7, ainakin 3 viikkoa ennen ajottua lähtöä, jotta toimisto ehtisi hankkia alennukset ja varata asunnot sekä ruokailupaikat ja suorittaa muut mahdollisesti tarpeelliset järjestelyt. Ilmoitus on sitova ja tulee silloin tietää, miten paljon tulee osanottajia, kuinka paljon tyttöjä ja kuinka paljon poikia, miesopettajia, nais-opettajia, ja retkeä johtavien henkilöiden nimet. Retken osanotta-jien on muistettava, että he veljeskansan keskuudessa liikkueensa ovat maansa edustajia, minkä takia heidän on käyttäydyttävä siten, että tuottavat kunniaa Suomelle ja suomalaisille.

Tässä kirjassa on ehdotuksia 7 eri matkaa varten Eestissä. Luonnollisesti saattaa näihin suunnitelmiin tehdä muutoksia, mutta on halutuista muutoksista ilmoitettava toimistolle samalla kun tehdään retkellys-ilmoitus. Laivojen, junien ja autobussien tarkat lähtö- ja saapumisaajat selviävät samoin kuin matkojen hinnat *»Su-vine sõiduplaan»*-nimisestä virallisesta matka-oppaasta, joka ilmes-tyy toukokuulla ja jota samoin kuin Eestin karttojakin saa tilata Eesti-toimistolta.

Ne koululaiset, jotka ovat kouluissaan vapaaehtoisena aineena lu-keneet eestin kieltä, omistanevat koko paljon ennakkotietoja Ees-tistä. Mutta kaikille haluaisimme muistuttaa, että matkasta saa suu-rimman hyödyn ja oppii eniten, jos matkailijalla ennestään on jon-kinlaisia pohjatietoja. Eestin olot varsinkin ovat sellaiset, että niiden ymmärtäminen edellyttää historian tuntemusta. Lukekoot siksi matkalle lähtijät ennakolta Eestiä käsittelevää kirjallisuutta, josta mainitsemme m. m. teokset *Viron kirja*, koonnut Akateemi-nen Heimoklubi; *Carl Robert Jakobson*, kirjoittanut E. Vesterinen ja *Eesti*, kirj. sama. L. Kettusen *Eestin kielen oppikirja* opettaa taas matkailusanaston ja -lauseet niillekin, jotka eivät aikaisemmin ole opiskelleet kieltä. —

Matkailija voi saada tarpeellisia lisäohjeita Tallin-nassa Suomi-toimistossa Lai tänav 1, puh. 12 15.

Viimeistä oikovedosta lukiessamme kertoivat sanoma-lehdet, että Eestin ja Suomen väliltä poistettaisiin passipakko kesällä 1929. Matkalle aikovain on siis tarkoin seurattava kysymyksen kehitystä.

MATKAREITTEJÄ.

Reitti I. Helsinki—Tallinna—Helsinki. 3 päivää.

Lähtö Helsingistä sunnuntaisin, tiistaisin ja torstaisin kello 10 laivoilla »Ebba Munck» tai »Viola», sekä maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin kello 12 »Suomi»-laivalla ynnä lisäksi samalla laivalla lauantaisin kello 17. Tallinnassa noin kello 15—16. Majoituspaikka Lai tänav 1. Samana iltana ja seuraavana päivänä katsellaan Tallinnan nähtävyyksiä. Paluu Tallinnasta tiistaisin, torstaisin, lauantaisin kello 9,15 sekä maanantaisin aamulla kello 3 laivalla »Suomi» ja tiist., torst., lauv. kello 10 laivoilla »Viola» tai »Ebba Munck».

Reitti II. Helsinki—
Tallinna—Tartu
(—Luunja ja Pühajärve)
—Tallinna — Helsinki.
5—7 päivää.

1 ja 2 päivä kuten ohjelmassa I. Toisen päivän illalla noin kello 23 lähtö Tarttoon, jonne saavutaan 3 päivän aamulla noin klo 6.

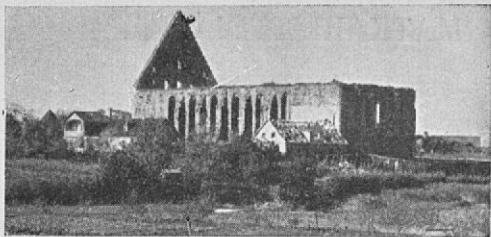
3 päivänä majoitutaan ja aterioidaan Eesti-toimistosta saatavien ohjeiden mukaisesti. Päivä vietetään tutustumalla Toomemäkeen ja yliopiston laitoksiin. Ilta vietetään »Vanemuine»-konserttipuutarhassa.

4 päivänä retkeillään kaupungin ympäristöihin, jolloin ei unohdeta kansallismuseota Raadimõisassa. Iltapäivällä retki Emajoella Luunjamõisaan ja paluu Tartuun illalla. Joko lähdetään paluu-

»Kick in de Kõk» Tallinnassa v:ltä 1533.

V. 1577 raunioitunut birgittalaisluostari
Tallinnan lähellä.

matkalle tai tehdään viellä retki luonnonkauniisiin Otepäähän ja Pühajärvelle. Silloin lähdetään Tartusta junalla Paluperen asemalle ja sieltä autobussilla Otepäähän ja Püha-

järvelle, missä sopii yöpyä Turistikotiin, yhtyen Paluperan asemalla noin kello 22 lähtevään junaan. Täten on

5 ja 6 päivä vietetty maaseudulla, ja matkailija ehtii Tallinnaan 7 päivän aamulla noin kello 7 sekä samana päivänä Helsinkiin.

Reitti III. *Helsinki—Tallinna—Pärnu—Viljandi—Tartu—Tallinna—Helsinki.* 7 päivää.

1 ja 2 päivä kuten ohjelmassa I. 2 päivän illalla lähdetään Pärnuun, jonne saavutaan seuraavana aamuna.

3 päivä vietetään Pärnun ihanalla hiekkarannalla.

4 päivän aamulla noin kello 6 lähdetään junalla Viljandiin, jonne saavutaan noin kello 13. Päivä vietetään Viljandissa, josta

5 päivän aamulla 5-aikaan autobussilla Tartuun, jonne saavutaan noin 9-aikaan. Tämä ynnä

6 päivä vietetään kuten ohjelmassa II. Yöllä lähtö Tallinnaan, 7:nä Helsinkiin.

(Vaihto-ehdoisesti junamatka Pärnusta tai Viljandista Möisakülan, Latvian ja Valgan kautta Tarttoon).

Ellei Tartussa haluta käydä, suositellaan rautatiematkaa Viljandista Tallinnaan 5 päivän aamulla, jolloin Tallinnassa yövytään ja palataan Suomeen 6 päivän aamulla.

Reitti IV. *Helsinki—Tallinna—Tartu—Petseri—Võru—(Munamägi)—Tallinna—Helsinki.* 7 päivää.

1, 2, 3 ja 4 päivä kuten ohjelmassa II.

5 päivän aamulla noin kello 6 lähtö Petseriin, jonne saavutaan 5 päivänä noin kello 13. Tarkastetaan luostari ja tehdään retki

läheseen settu-kylään. Kello 17 ja kello 22 lähtee junia takaisin Võruun, jonne tullaan noin kello 18 tai 23. Võrussa yövytään, jos aikaisemmalla junalla saavutaan, niin mennään Väimelan maatalouskoululle.

6 päivänä matka ympäristöön, esim. Munamäelle, Vastseliinaan tai molempiin, joko jalan tai autobussilla. Kello 18 lähtee juna Tallinnaan, jonne saavutaan

7 päivän aamulla 7-aikaan, mistä jatketaan Helsinkiin. Jos menen tai tullen pysähdytään Valkaan, niin pitenee matka 1 päivällä.

Tartosta voi matkustaa Võruun myös autobussilla. Sillä voittaa aikaa.

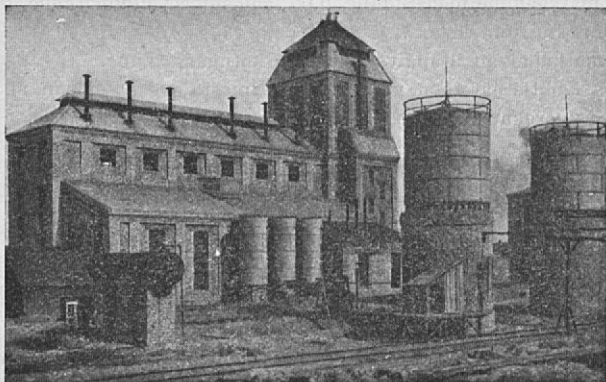
Reitti. V. Helsinki—Tallinna—Narva—Jõesuu—Kohlla—Tartu—Tallinna—Helsinki. 7 päivää.

1 ja 2 päivä kuten ohjelmassa I. Toisen päivän yöllä noin kello 0,30 junalla Narvaan, jonne saavutaan seuraavana päivänä noin 8-aikaan.

3 matkapäivä käytetään Narvan linnojen, museoiden, suurien tehtaiden ja vanhojen kirkkojen katselemiseen. Iltapäivällä matkustetaan laivalla Narvan jokea myöten Jõesuuhun, jossa yövytään ja

4 päivänä paistatetaan päivää tämän Eestin suurimman merikylpylän hiekkarannoilla.

5 päivänä noin 9-aikaan lähtee Narvasta sekajuna, jolle yhdyimme joko käyttäen tuloreittiä jokea myöten laivalla Narvaan tai kulkien

Kohltan öljy- ja bentsiinitehtaita.

Kohtlan kaivoksia.

Jöesuusta jalan tai autobussilla 13 km. Auveren asemalle. Sekajunamme saapuu Kohtlaan 12-aikaan, ja kun juna, jolla jatkamme matkaamme, lähtee Kohtlasta vasta noin 23, jää meille riittävästi aikaa perusteellisesti tutkia *Kohtlan*, *Kukrusen* ja *Järven* palavakivikaivokset sekä tehtaot. Jos otamme makuuvaunun, mikä maksaa 2 kruunua hengeltä, ei meidän tarvitse vaihtaa junaa noin 2-aikaan yöllä Tapalla, vaan heräämme vasta

6 matkapäivän aamulla 6-aikaan Tartussa, josta, jollemme pitkitä matkaamme maaseudulle, 0,05 lähdemme paluumatkalle, ollen Tallinnassa noin kello 7 ja siis

7 matkapäivän iltapäivällä taasen kotimaassamme.

Jos Kohtla jätetään matkasuunnitelmasta pois, voidaan matka tehdä vuorokautta lyhyemmässä ajassa.

Reitti VI. *Helsinki—Tallinna—Haapsalu—Tallinna—Helsinki.*

1 ja 2 päivä kuten ohjelmassa I.

3 päivänä aamulla ennen 8 junalla Haapsaluun, minne saavutaan noin 11-aikaan. Retkiä lähi-ympäristöön. Yövytään mahdollisesti opettajaseminaarille.

4 p. aamulla paluu 5-junassa Tallinnaan, jonne saavutaan ennen 8, joten on parasta kiiruhtaa Helsinkiin menevään laivaan, niin että iltapäivällä taas ollaan omassa maassa.

Katu Tallinnassa.

Reitti VII. *Tallinna—Kuresaare.*

Kuresaaren meri- ja mutakylpylään kulkee kahdesti viikossa *laivoja* Haapsalun ulkosatamasta Rohukülasta. Saarenmaan idyllinen pääkaupunki *Kuresaare* on kylpyläkaupunkina saavuttanut suomalaisten yleisen suosion. *Ristin asemalta* kulkee Kuresaareen mukavia *matkailuautoja* kahdesti päivässä. Tällä mielenkiintoisella matkalla tutustuu matkailija koko läntisen Eestin mantereeseen ja saarten luontoon, ja kestää matka Kuresaareen noin 9 tuntia. Saarenmaalla retkeilyä varten laatii Eesti-toimisto pyydettäessä erikoisohjelmia.

MATKAKUSTANNUKSIA.

Laivamatkat.

Opiskelevan nuorison retkikunnille, joissa on vähintään 15 osanottajaa, ovat Helsingin ja Tallinnan välistä laivayhteyttä ylläpitävät laivayhtiöt alentaneet edestakaisen matkalipun hinnan 100 markaksi.

Mulle opintotarkoituksessa tehtäville retkikunnille maksaa edestakainen matka 150 mk.

Eestin sisävesillä liikkuvien laivojen kulkuvuorot ja hinnat käyvät selville »Suvine Sõiduplaan»-nimisestä virallisesta matkaoppaasta, joka on saatavissa Eesti-toimistosta, hinta Smk. 5:—.

Junamatkat.

Kaikille opiskelutarkoituksessa tehtäville retkikunnille myöntävät Eestin rautatiet 50 % alennuksen III luokassa, jos osanottajien määrä on vähintään 15. Seuraavassa muutamia hintoja III-luokassa ilman alennusta:

Tallinna—Petseri	Ekr.	6.65
„ Võru	„	6.05
„ Valk	„	5.15
„ Palupera	„	4.40
„ Tartu	„	3.75
„ Narva	„	4.10
„ Kohtla	„	3.05
„ Haapsalu	„	2.15
„ Risti	„	1.50
„ Pärnu	„	2.95
„ Viljandi	„	3.05
Pärnu—Viljandi	„	1.75
Pärnu—Valk Mõisakülan		
kautta	„	2.50
Narva—Tartu	„	3.90
„ Kohtla	„	1.20
Kohtla—Tartu	„	3.70
Viljandi—Abja	„	0.70
Viljandi—Valk, Mõisakü-		
lan kautta	„	2.35
Abja—Pärnu	„	1.35
Tartu—Palupera	„	0.75.

Makuuvaunupaikka maksaa III luokassa 2 kruunua.

Autot ja autobussit

eivät yleensä myönnä alennuksia. Seuraavassa muutamia linjoja hintoineen:

Viljandi—Tartu	Ekr.	5.50
Tartu—Võru	„	4.00
Jõesuu—Auvere	„	1.50
Palupera—Pühajärve	„	2.00
Tallinna—Pirita	„	0.40
Risti—Kuresaare	„	8.00
Tallinna—Pärnu	„	7.50

«Suvine Sõiduplaan»-niminen virallinen matkaopas sisältää myös kaikki autobussilinjat täsmällisine hintoineen ja kulkuvuoroinen.

---

1 Ekr. = 100 senttiä = 10:65 Suomen markkaa.

Yhteisasunnosta velotetaan 1 kr., jos se käsittää vaatimattoman vuoteen puhtaine lakanoineen, mutta 50 senttiä, jos matkailijoilla on omat lakanat. Päivällinen maksaa 50 sentistä 1 kruunuun. Majotuspaikeissa saadaan tavallisesti ilmaiseksi kiehuvaa vettä, joten on hyvä, jos retkeilijät varaavat mukaansa teetä, sokeria ja voileipiä aamiaiseksi ja illalliseksi.

Eestin saaristolaisten kansallispukuja.

HELSINKI—TALLINNA

1929

^{s/}_s S U O M I

Omist. Meritoimi Oy., Turku.

Laivan kulhuvuorot:

Helsingistä: Maanantaisin, keskiviikkoisin ja perjantaisin klo 12.

Tallinnasta: Tiistaisin, torstaisin ja lauantaisin klo 9,15.

HUOM!. Kesä-, heinä-, ja elokuun aikana seurueille y.m. erittäin sopivia huvimatkoja:

Helsingistä: Lauantai-illoin klo 17.

Tallinnasta: Maanantai-aamuin klo 3.

Laiva on tilava ja kaikinpuolin ensiluokkainen. — Mukava matka poikki Suomenlahden. — Laivassa hyvä ravintola.

Lähtöajoista y.m. ilmoittavat lähemmin asiamiehet:

John Nurminen Oy.
Helsinki

A/S Tallinna Laevaühisus
Tallinn

Oikeus muutoksiin pidätetään

HÔTEL DU COMMERCE

TALLINNA,
VENE TÄNAV 30
PUHELIN 783

TEATTERIRAVINTOLA

ESTONIA

Tallinnassa, Estonia
puiestee 6, puh. 1105

EESTIN SUURIN JA
HIENGIN RAVINTO-
LA. ILLOIN [ENSI-
LUOKKAISTA MU-
SIIKKIOHJELMAA.
YLEINEN PÄIVÄL-
LISAIKA KLO 13—17.
TILAUKSESTA ERI-
KOISPÄIVÄLLISIÄ
JA ILLALLISIA.

OMA ORKESTERI
»THE MURPHY BAND»

Tallinna, Teenri tänav 4

»CAFÉ MARCELLE»

Puh. pöytätilauksia varten 30 50

---

*Suosittaa päivisin »kello
viiden teen» tanssiaisiaan
ja illoin musiikkiohjel-
mallisia illanviettojaan.*

EESTI LAENUPANK OÜ.

Suur Karja tänav 18, Tallinna,
perustettu 1909

*Vaihtaa Suomen rahaa
Toimittaa kaikkia pankkitehtäviä*

EESTI KOMMERTS PANK

Pääkonttori: Tallinna, Suur Karja tänav 7.

Haarakonttoreita:

Tartussa, Viljandissa, Pärnussa, Valgassa, Petserissa, Narvassa ja Haapsalussa.

Omat varat:

1.400.000

Eestin kruunua

*Liikemyhteys kaikkiin
suurempiin kaupunkeihin ulkomailla*

Sähköosote KOMPA

— * —

SUORITTAI KAIKKIA PANKKITEHTÄVIÄ

OÜ. EESTI REISIBÜROO EESTIN MATKATOIMISTO

TALLINNASSA
Pikk tänav 6

TARTUSSA
Suur turg 7

MYYMÄLÄT
TALLINNAN JA TARTUN ASEMILLA

Sähköos. Erbo-Tallinn. Puhelin 20 20.

ERIKOISALOJA:

Rautatielippujen myynti Eestin ja ulkomaitten asemille. Laivalippujen myynti koti- ja ulkomaitten linjoille.

RAHAVAIHTOAMATKUSTAVILLE.

Ulkomaapassien ja viisumien hankintaa.

Neuvontatoimintaa, koskeva kierto-
matkoja ja opintomatkoja niin

Eestissä kuin ulko-
mailla.

LIPPUJEN MYYNTI AUSTRAALIAAN
ranskalaiselle (Messagerie Maritimes) ja kaikille
englantilaisille linjoille, kuten Orient Line, P. & O. Line,
Commonwealth Line j.m. Kanada-lippujen myynti
Canadian Pacific Line. Kiertomatkalippuja turisteille.

KOTITEOLLISUUSTUOTTEITA JA EESTIN
KANSANOMAISIA KÄSITÖITÄ

myy

O.Y. KODUKÄSITÖÖ

TALLINNASSA, KULLASEPA TÄNAV 9,
PUHELIN 27 70

RAVINTOLA — KAHVILA

K Ü B A

TALLINNASSA, HARJU TÄNAV 48, KAHDESSA
KERROKSESSA, TEL. 29 51

ON TALLINNAN
SUURIMPIA JA AJANMUKAISIMPIA
RAVINTOLOITA

EESTIN

rauhallisin ja huokeahintaisin ja samalla
täysin ajanmukainen kylpylä-
kaupunki on

Kuresaare

SAARENMAALLA ~

Kolme kylpylaitosta muta-,
mäntyekstrakti-, hiilihappo-, säh-
kö- ja merivesikylpyineen. Hie-
rontaa ja sairasvoimistelua.
Erinomaisia täysihoito-
loita, puhtaita kalustettuja
huoneita ja mukavia täysin
kalustettuja asuntoja. Laiva-
yhteys Helsingistä ja Rohu-
külästä sekä nopea päivit-
täinen auto-yhteys Ristin
asemalta. Kyselyihin viipymättä
vastaa, prospekteja ilmaiseksi lä-
hettää sekä asunnoista ilmoittaa

Kuresaare Linnavalitsus, Kuresaare, Eesti.

EESTIN

OSUUSPANKIT

ovat matkailijoille edullisimmat.

Tallinna:	Eesti Rahvapank, Suur Karja tänav 19.
Narvassa:	Narva Ühispank, Joala 18.
Narva-Jõesuussa:	Narva-Jõesuu Ühispank, Poska tän. 27.
Tartussa:	{ Eesti Laenu-Hoiu Ühisus, Suur turg 14. Kolmas Tartu Laenu-Hoiu Ühisus, Suur turg 8.
Pärnussa:	Eesti Laenu-Hoiu Ühisus, Rüütli 28.
Kuresaaressa:	Saarte Ühispank, Lossi 11.
Haapsalussa:	Haapsalu Ühispank, Karja tän. 14.
Jõgevalle:	Jõgeva Ühispank.
Viljandissa:	Viljandi Ühispank, Tallinnatee 3.

Kesänvietto- ja kylpyläkaupunki

PÄRNU

Kylpykausi 1/VI — 1/IX. Kylpylaitos avattu
15/V — 15/IX. Muta-, hiilihappo-
y. m. kylpyjä.

P a r a n n e t a a n

leiniä, luusto- ja
nivelsairauksia, neuralgisia
kipuja, skrofuloosia, naistentauteja y. m.

Laaja, puhtaan hiekan peittämä ranta on
suojaissa tuulilta. Paljon puistoja. Lukuisia
huveja, konsertteja, teatterinäytantöjä. Ti-
laisuus urheiluun (Tennis-kenttä), huvimatko-
ja merelle ja luonnonihanaan ympäristöön.

Kaikkiin kyselyihin maksutta vastaa ja asun-
noista tietoja antaa kylpylän intendentti,
Supelinspektor, jolle on osoitettava tiedustelut
osoitteella Räkoda, paitsi kylpykauden
aikana osoitteella Supelusasutus.

Pärnun Kaupunginhallitus.

*Teille
edullisin kirja- ja paperikauppa on*

Ploompuu Raamatukauplus

Tallinnassa, Nunne 11, puh. 23 59.

—

*Myy ja hankkii kaikkea eestinkielistä kirjallisuutta
hoitaen kirjevaihdon suomeksi.*

VALOKUVAAMO ERNST FELDT

Tallinnassa, Pikk tänav 16

*on samalla
valokuvaustarpeiden tukku- ja
vähittäisliike*

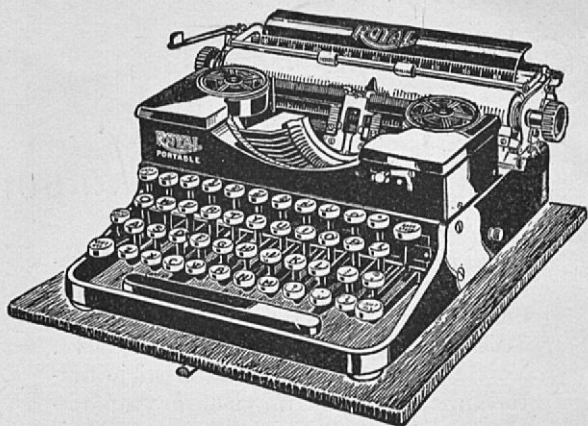
Ottakaa hyvä käsiä mukianne

Vaikkei kirjoituksenne olekaan »professorimaista», että sitä muiden olisi vaikea ymmärtää, on REMINGTON PORTABLE silti tarpeellinen Teille. Voitte joutua suorittamaan kirjoitustöitänne matkoilla tai yleensä ympäristössä, jossa käsin kirjoittaminen on vaikeaa, jopa mahdotontakin. Silloin Remington Portable, joka tuo pöydän mukanaan, osoittautuu verrattoman käytännölliseksi apulaisuksenne. Se on kevyt, hiljaiskäyntinen, nopea, kestävä ja varma. Kevyt koskettelunne riittää aikaansaamaan sen siron, selvän kirjoituksen, joka kaikille Remington-koneille on ominainen.

Vaikka Remington Portable onkin niin pieni, että esim. kirjakaappiin asetettuna tarvitsee suunnilleen saman tilan kuin »Seitsemän veljestä», on siinä kuitenkin täydellinen maineikas Remington-koneisto.

OSAKEYHTIÖ *Systema*

*Helsinki — Turku — Viipuri — Tampere — Vaasa — Oulu —
Kuopio — Lahti — Kotka — Sortavala — Pori*

Ennenkuin ostate itsellenne matkakirjoitus-
koneen, pyytäkää nähtäväksi

ROYAL

PORTABLE

Kokeillessanne sillä ja verratessanne sitä mui-
hin matkakirjoituskonemerkkeihin tulette huo-
maamaan että

ROYAL

PORTABLE

on Teille joka suhteessa edullisin.

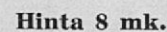
Yksinmyyjä:

Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta r.l.

Konenäyttely Helsingissä Vilhonkatu 5 A, puh. 20 241

Mittakaava 1:400000

	Valtionrajat.		Rautatiet.
	Kaupungit.		Asema-ravinolat
	Jagavakisia		Rakenteella olevat
	yhdyksuntia.		rautatiet.
	Sensuini asemat.		Valtoreitit.
	Autobussilinjat.		Paltamaantiet.
	Laivareitit.		Syrjamaantiet

Eduard Taska

TAITEELLINEN TYÖPAJA
OPPILAITOKSINEEN

Tallinnassa, Rütli tänav 32,

suorittaa

*taidesitomista, nahkaplas-
tiikkaa ja kultauksia.*

Myytävänä alati runsas
valikoima taiteellisesti
koristeltuja, käsintehtyjä
käsilaukkuja, kirjesalkkuja, vieras-
kirjoja, muistikirjoja, lompakoita
ja muita nahkatöitä.

Työt herättivät suurta huomiota Eestin
kansantaiteen näyttelyssä Helsingissä helmi-
kuulla 1929.

Tallinna
Pikk tänav 16

Georg Stude

Pysyvä makeisnäyttely,
erikoisala marsipaa-
nit tuotteet ja suklaa.
Avoinna arkipäivisin
9-17.

Helsingissä 1929, Helsingin Uusi Kirjapaino-Osakeyhtiö